

Uitgebreide toelichting van het meetinstrument

Focus on the Outcomes of Communication Under Six (FOCUS)

FOCUS versie met 50 items en 34 items

April 2019

Review: Ilse Swinkels-Meewisse

Inge Klatte

Invoer: Marsha Bokhorst

1 Algemene gegevens

	Het meetinstrument heeft betrekking op de volgende categorieën
Lichaamsregio	Hoofd/hals
Aandoening (ICD)	Overige
Domein 'Menselijk functioneren' (ICF)	Stem- en spraakfuncties Communicatie Tussenmenselijke interacties en relaties Participatie algemeen

- *Korte beschrijving* → FOCUS is een instrument waarmee logopedisten en ouders kunnen evalueren of een kind jonger dan zes jaar beter communiceert na een periode van logopedische behandeling. Gemeten wordt de communicatieve participatie van het kind, dit is de communicatie en interactie die het kind laat zien in dagelijkse situaties thuis, op school en in de omgeving.

Er zijn twee versies, de originele versie (50 items) en een verkorte versie (34 items). Voor beide versies is er een variant voor ouders en voor de therapeut. De verandering in communicatieve participatie wordt berekend met behulp van de totaalscore.^{1,2,3} Het verdient de voorkeur om de verkorte versie te gebruiken, omdat deze minder belastend is voor de gebruiker.

- *Doelgroep* → Kinderen van 1;6 tot 5;11 jaar met communicatieproblemen na een periode logopedie
- *Auteur*:
 - ✓ *Oorspronkelijke versie* → Thomas-Stonell NL, Oddson B, Robertson B, Rosenbaum P (2010)⁴
 - ✓ *Nederlandse versie* → Singer I, Zuiker R, Klatte I, Gerrits E (2016)^{5,6}

2 *Doel van het meetinstrument*

Combinatie van:

- Prognostisch
- Evaluatief / effectiviteit
- Inventariserend

3 *Soort / vorm van het meetinstrument*

- Vragenlijst
- *Opbouw* → originele versie totaal 50 items, subcategorie 1 (34 items); subcategorie 2 (16 items).
Opbouw → FOCUS-34: totaal 34 items, deel 1 (23 items); deel 2 (11 items)
- *Invulinstructie* → Vragenlijst bij voorkeur in te vullen door de ouders/iemand die het kind goed kent, omdat die in de gelegenheid zijn om de communicatie van het kind in verschillende situaties te observeren. Vóór het invullen dient de logopedist de items van de vragenlijst met de ouders door te nemen, zodat zeker is dat ze de items goed begrijpen. Eventueel kan een tolk worden ingeschakeld. Als de ouders de vragenlijst niet kunnen invullen kan de logopedist dit doen, eventueel na navraag om informatie bij de ouders.² Een ouderinstructie met toelichting op de vragenlijst is beschikbaar via:
<http://research.hollandbloorview.ca/outcomemeasures/focus/forms%20and%20manuals>
- *Meetniveau* → per item: wijze score (1-7 punten); meetniveau ordinaal
Deel 1: 1 = helemaal niet zoals mijn kind,
2 = een beetje zoals mijn kind
3 = enigszins zoals mijn kind
4 = redelijk zoals mijn kind
5 = behoorlijk zoals mijn kind
6 = bijna helemaal zoals mijn kind
7 = helemaal zoals mijn kind
Deel 2:
1 = kan mijn kind helemaal niet
2 = kan mijn kind met zeer veel hulp
3 = kan mijn kind met veel hulp
4 = kan mijn kind met een beetje hulp
5 = kan mijn kind soms zonder hulp
6 = kan mijn kind vaak zonder hulp
7 = kan mijn kind altijd zonder hulp
- *Meetniveau* → totaalscore FOCUS: wijze van score: (50-350); meetniveau interval
De werkwijze bij het scoren van FOCUS wordt toegelicht in het Engelstalige FOCUS manual op pag. 12-13. Uitleg over het gebruik van het FOCUS Excel Scoreformulier vindt u op pag. 14-15 van het FOCUS manual.

totaalscore FOCUS-34: wijze van score (34-238); meetniveau interval
De werkwijze scoren FOCUS-34 is eerst totaal berekenen van iedere kolom per bladzijde, vervolgens de kolomtotalen van deel 1 en 2 bij elkaar optellen.^{7,8}

4 *Verkrijgbaarheid*

- *Opvraagbaar bij* → de originele vragenlijst, alsmede alle vertalingen via: <https://www.canchild.ca/en/shop?utf8=%E2%9C%93&filters%5Bkeywords%5D=focus&commit=Search>³
- *Geschatte kosten* → 99 dollar (geraadpleegd op: 13-05-2019)
- *Copyright* → ja

5 *Methodologische kwaliteit*

- **Interne consistentie**
→ Gehele lijst:
Cronbach's $\alpha = 0,94 - 0,96$ (clinici en ouders): $n=165$, populatie kinderen onder de zes jaar⁴
- **Reproduceerbaarheid**
 - ✓ *Betrouwbaarheid (reliability)*
→ Gehele lijst:
Pearson's R inter (clinici) = 0,90, $p < 0,001$, 95% BI = 0,83 – 0,94 : $n = 48$; populatie kinderen onder zes jaar (gemiddelde leeftijd = 4 jaar en 1 maand)⁹
Pearson's R intra (ouders en clinici) = 0,96, $p < 0,001$; 95% BI 0,90–0,98; $n=22$; populatie kinderen onder zes jaar (gemiddelde leeftijd = 3 jaar en 5 maanden)⁹
 - ✓ *Overeenkomst (agreement)* →
ICC inter = 0,70 (BI: 0,24 – 0,91): $n=11$, populatie kinderen onder 6 jaar¹⁰
ICC interobserver tussen ouders en clinici = 0,78 – 0,85; $n=88$ ¹¹
Overeenkomst wel/niet verbetering: $\kappa = 0,31$; $p < 0,05$; $n=28$ kinderen onder zes jaar¹¹
- **Validiteit**
 - ✓ *Construct validity*
→ Gehele lijst:
Correlatie met PedsQL (Pediatric Quality of Life Inventory): Pearson's R = 0,47, $p=0,029$, 95% BI = 0,053 – 0,884, $n=165$, populatie kinderen onder zes jaar⁴
Correlatie met VABS-II (Vineland Adaptive Behavior Scale II): Pearson's R = 0,53, $P < 0,001$; 95% BI 0,30–0,70) and socialization ($r = 0,67$, $P < 0,001$; 95% BI 0,48–0,80)¹²

→ Convergente validiteit met communicatie domein van de ASQ-SE:
Pearson's R = 0,232, $p=0,016$; $n=97$; populatie kinderen onder zes jaar¹¹

→ Discriminante validiteit:
Pearson's R = 0,175, $p=0,088$; $n=97$; populatie kinderen onder zes jaar¹¹

- **Responsiviteit / longitudinale validiteit**

→ MCID = 16 punten¹¹

→ Overeenkomst verandering FOCUS en VABS-II voor-na interventie:

Pearson's R = 0.53, P < 0.001; 95% BI 0.30–0.70) en socialiseren (R = 0.67, P < 0.001; 95% BI 0.48–0.80¹²

→ Inter-observer betrouwbaarheid van verandering:

ICC = 0,70; 95% BI = 0,24 – 0,91; n=11, kinderen onder zes jaar¹³

6 *Hanteerbaarheid / feasibility*

- *Taal* → Engels, vertaald in bijna 20 talen, waaronder Nederlands
- *Benodigheden* → vragenlijst
- *Randvoorwaarden* → Dezelfde persoon moet op meetmoment 1 en meetmoment 2 de vragenlijst invullen.
- *Benodigde tijd* → originele versie: 10 minuten, verkorte versie: minder dan 10 minuten
- *Gebruikershandleiding* → ja, een verkorte Nederlandstalige instructie² is beschikbaar via: www.meetinstrumentenzorg.nl
→ de volledige Engelstalige handleiding^{7,8} is te downloaden via: <http://research.hollandbloorview.ca/outcomemeasures/focus/forms%20and%20manuals>

7 *Normgegevens*

- *Interpretatie* →
Zowel de FOCUS als de FOCUS-34 kan worden ingevuld op het moment van intake, bij de start en het einde van een behandelperiode en tijdens vaste hertest momenten. De aanbevolen maximum periode tussen twee afnames is 6 maanden. Verandering kan gemeten worden na minimaal 9 uur therapie, gegeven met een frequentie van 1x per week.^{6,13}
Bij het interpreteren van de totaal score tussen twee afnames geldt het volgende:
- FOCUS:
 ≤ 9 punten verschil: waarschijnlijk geen klinisch betekenisvolle verandering
 10-15 punten verschil: mogelijk een klinisch betekenisvolle verandering
 ≥ 16 punten verschil: een klinisch betekenisvolle verandering
- FOCUS-34:
 ≤ 6 punten verschil: waarschijnlijk geen klinisch betekenisvolle verandering
 7-10 punten verschil: mogelijk een klinisch betekenisvolle verandering
 ≥ 11 punten verschil: een klinisch betekenisvolle verandering
- Het scoreformulier is te downloaden via:
<https://www.canchild.ca/en/shop?utf8=%E2%9C%93&filters%5Bkeywords%5D=focus&commit=Search>

8 *Overige gegevens*

- Uit statistische analyses blijkt dat FOCUS-34 dezelfde meeteigenschappen heeft en dus even goed verandering in communicatieve participatie meet. Omdat deze versie geen negatief geformuleerde vragen heeft is deze eenvoudiger te scoren en interpreteren. De scoring en interpretatie zijn hetzelfde als de 50-item versie. En omdat afname van deze versie minder belastend is voor de ouders heeft het gebruik van deze versie vaak de voorkeur.⁵
- De vragenlijst kan ingevuld worden op een geprinte versie, in een invulbare PDF of met een Excel score formulier. Bij gebruik van de PDF wordt de score automatisch berekend. Uitleg van het gebruik van het Excel formulier is te vinden in de Engelstalige handleiding.^{7,13}
- Voor ouders met beperkte leesvaardigheid in het Engels bestaat er een Engelstalige audioversie.²

9 *Literatuurlijst*

1. Hogeschool Utrecht (2016, 19 Okt). Lectoraat Logopedie publiceert vertaling van evaluatie-instrument FOCUS [nieuwsbericht]. Beschikbaar via: <https://www.onderzoek.hu.nl/Nieuws/lectoraat-logopedie-publiceert-vertaling-van-evaluatie-instrument-focus>
2. Singer I, Klatter I. Verkorte instructie voor afname en scoring FOCUS en FOCUS-34. Utrecht: Hogeschool Utrecht. Beschikbaar via: <https://www.onderzoek.hu.nl/~media/III/docs/formulieren/verkorte%20instructie%20voor%20afname%20en%20scoring%20focus%20en%20focus-34.pdf>
3. FOCUS website CanChild. Available from: <https://www.canchild.ca/en/shop?utf8=%E2%9C%93&filters%5Bkeywords%5D=focus&commit=Search>.
4. Thomas-Stonell NL, Oddson B, Robertson B, Rosenbaum P. Development of the FOCUS (Focus on the Outcomes of Communication Under Six), a communication outcome measure for preschool children. *Developmental medicine & child neurology*. 2010 Jan;52(1):47-53.
5. Singer I, Zuiker R, Klatter I, Gerrits E. The FOCUS©-34: Focus on the Outcomes of Communication Under Six: Nederlandse vertaling met goedkeuring. Utrecht: Hogeschool Utrecht; 2016.
6. Singer I, Zuiker R, Klatter I, Gerrits E. The FOCUS©: Focus on the Outcomes of Communication Under Six: Nederlandse vertaling met goedkeuring. Utrecht: Hogeschool Utrecht; 2016.
7. Thomas-Stonell N, Rosenbaum P, Oddson B, Robertson B, Walker J, Washington KN. FOCUS manual. Toronto: Holland Bloorview Kids Rehabilitation Hospital; 2012. Available from: <http://research.hollandbloorview.ca/outcomemeasures/focus/forms%20and%20manuals>
8. Thomas-Stonell, N., Robertson, B., Walker, J., Oddson, B., Washington, K. & Rosenbaum, P. (2012) FOCUS©: Focus on the Outcomes of Communication Under Six. Holland Bloorview Kids Rehabilitation Hospital, Toronto: ON, Canada. ISBN #978-0-9917332-0-0
9. Washington K, Oddson B, Robertson B, Rosenbaum P, Thomas-Stonell N. Reliability of the Focus on the Outcomes of Communication Under Six (FOCUS). *Journal of clinical practice in speech-language pathology*. 2013;15(1):25-31.
10. Oddson B, Washington K, Robertson B, Rosenbaum P, Thomas-Stonell N. Inter-rater reliability of clinicians' ratings of preschool children using the FOCUS: Focus on the Outcomes of Communication Under Six. *Canadian journal of speech-language pathology & audiology*. 2013;37(2):170-174.

11. Thomas-Stonell N, Oddson B, Robertson B, Rosenbaum P. Validation of the Focus on the Outcomes of Communication under Six outcome measure. *Developmental medicine & child neurology*. 2013;55(6):546-552.
12. Washington K, Thomas-Stonell N, Oddson B, et al. Construct validity of the FOCUS (Focus on the Outcomes of Communication Under Six): a communicative participation outcome measure for preschool children. *Child: care, health and development*. 2013;39(4):481-489.
13. The FOCUS© and FOCUS©-34: Focus on the Outcomes of Communication Under Six. [database online]. Available from: <https://flintbox.com/public/project/30968> [Geraadpleegd: 2017 April].